

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2025. gada 8. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Konkurence – Aizliegtas vienošanās – Aizliegums – Vertikāli nolīgumi – LESD 101. panta 3. punkts – Regula (ES) Nr. 330/2010 – Grupālais atbrīvojums – 4. panta b) punkta i) apakšpunkts – Stingrs ierobežojums, kas liedz piemērot šo atbrīvojumu – Izņēmums – Ekskluzīvās izplatīšanas līgumi – Aktīvās tirdzniecības ierobežojums ekskluzīvā teritorijā – Jēdziens “nolīgums” – Piegādātāja un tā pircēju gribas saskaņošana – Pierādījums – Ekskluzīva teritorija, kas piešķirta pircējam – Citu pircēju neīstenota aktīva pārdošana šajā teritorijā

Lietā C-581/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa, Beļģija) iesniegusi ar 2023. gada 13. septembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 21. septembrī, tiesvedībā

Beevers Kaas BV

pret

Albert Heijn België NV,

Koninklijke Ahold Delhaize NV,

Albert Heijn BV,

Ahold België BV,

piedaloties

B. A. Coöperatieve Zuivelonderneming Cono,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente), Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda otrās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši M. Gavalecs [*M. Gavalec*], Z. Čehi [*Z. Csehi*] un F. Šalīns [*F. Schalin*],

ģenerālvokāte: L. Medina,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

sekretāre: A. Lamote [*A. Lamote*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 16. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Beevers Kaas BV* vārdā – *J. Janssen* un *F. Petillion*, *advocaten*,
- *Albert Heijn België NV* vārdā – *Koninklijke Ahold Delhaize NV*, *Albert Heijn BV* un *Ahold België BV*, *H. Burez* un *M. Varga*, *advocaten*,
- *B.A. Coöperatieve Zuivelonderneming Cono* vārdā – *L. Bersou*, *J.-P. Fierens* un *P. Goffinet*, *avocats*, un *L. Goddeau*, *advocaat*,
- Beļģijas valdības vārdā – *A. De Brouwer*, *C. Jacob*, *C. Pochet* un *M. Van Regemorter*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *P. Berghe*, *N. Cambien* un *D. Viros*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2025. gada 9. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Komisijas Regulas (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par [LESD] 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām (OV 2010, L 102, 1. lpp.) 4. panta b) punkta i) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Beevers Kaas BV*, no vienas puses, un *Albert Heijn België NV*, *Koninklijke Ahold Delhaize NV*, *Albert Heijn BV* un *Ahold België BV* (turpmāk tekstā kopā – “sabiedrības *Albert Heijn*”), no otras puses, par to, ka šīs sabiedrības ir pārkāpušas ekskluzīvo izplatīšanas līgumu starp *Beevers Kaas* un *B.A. Coöperatieve Zuivelonderneming Cono* (turpmāk tekstā – “*Cono*”) attiecībā uz siera *Beemster* izplatīšanu Beļģijā un Luksemburgā (turpmāk tekstā – “pamatlietā aplūkotais ekskluzīvās izplatīšanas līgums”).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regula Nr. 330/2010, kuru iesniedzējtiesa uzskata par piemērojamu pamatlietā, no 2010. gada 1. jūnija aizstāja Komisijas Regulu (EK) Nr. 2790/1999 (1999. gada 22. decembris) par [EKL] 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām (OV 1999, L 336, 21. lpp.). Saskaņā ar Regulas Nr. 330/2010 10. panta otro daļu šīs regulas darbības termiņš beidzās 2022. gada 31. maijā.

- 4 Saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2022/720 (2022. gada 10. maijs) par [LESD] 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām (OV 2022, L 134, 4. lpp.) 11. pantu šī regula stājas spēkā 2022. gada 1. jūnijā un zaudēs spēku 2034. gada 31. maijā.

Regula Nr. 330/2010

- 5 Regulas Nr. 330/2010 2. panta “Atbrīvojums” 1. punktā ir paredzēts:

“Atbilstoši [LESD] 101. panta 3. punktam, un ievērojot šīs regulas noteikumus, ar šo tiek noteikts, ka [LESD] 101. panta 1. punktu nepiemēro vertikāliem nolīgumiem.

Šo atbrīvojumu piemēro, ja minētie nolīgumi ietver vertikālus ierobežojumus.”

- 6 Šīs regulas 4. pantā “Ierobežojumi, kas liedz piemērot grupālo atbrīvojumu – stingri ierobežojumi” ir noteikts:

“Atbrīvojumu, kas paredzēts 2. pantā, nepiemēro vertikāliem nolīgumiem, kuru priekšmets tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem faktoriem, ko var ietekmēt nolīgumu dalībnieki, ir:

[..]

b) ierobežot teritoriju, kurā, vai klientu loku, kuram pircējs, kas ir nolīguma dalībnieks, neskarot reģistrācijas vietas ierobežojumus, var pārdot līguma preces vai pakalpojumus, izņemot:

- i) aktīvās pārdošanas ierobežošanu ekskluzīvā teritorijā vai ekskluzīvai klientu grupai, kas rezervēta piegādātājam vai ko piegādātājs iedalījis citam pircējam, ja šāds ierobežojums neattiecas uz pārdošanu, ko veic pircēja klienti,

[..].”

2010. gada pamatnostādnes

- 7 Eiropas Komisija publicēja Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā (OV 2010, C 130, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “2010. gada pamatnostādnes”) vienlaikus ar Regulas Nr. 330/2010 pieņemšanu.

- 8 Saskaņā ar 2010. gada pamatnostādņu 25. punktu:

“24. punktā minētajai “vertikālo nolīgumu” definīcijai ir četri galvenie elementi:

- a) Grupālā atbrīvojuma regula attiecas uz nolīgumiem un saskaņotām darbībām. Grupālā atbrīvojuma regula neattiecas uz attiecīgo uzņēmumu vienaspusēju rīcību. Uz šādu vienaspusēju rīcību var attiekties [LESD] 102. pants, ar kuru ir aizliegta dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Nolīguma pastāvēšanai [LESD] 101. panta nozīmē pietiek ar to, ka attiecīgās personas ir paudušas kopīgu nodomu rīkoties tirgū kādā noteiktā veidā. Forma, kādā ir pausts šis nodoms, nav būtiska, ja vien tā ticami atspoguļo attiecīgo personu nodomu. Ja vienotā gribā nav pausta skaidra nolīguma veidā, Komisijai būs jāpierāda, ka vienas personas vienaspusējai politikai ir piekritusi otra persona. Vertikālu nolīgumu gadījumā piekrišanu konkrētai vienaspusējai politikai var konstatēt divējādi. Pirmkārt, piekrišanu var deducēt no pilnvarām, kas attiecīgajām personām piešķirtas ar iepriekš sagatavoto vispārīgo nolīgumu. Ja iepriekš sagatavota nolīguma noteikumos ir paredzēts vai atļauts, ka kāds no nolīguma dalībniekiem

vēlāk pieņem noteiktu vienpusēju politiku, kas būs saistoša otram dalībniekam, uz tā pamata var konstatēt, ka otrs dalībnieks piekrīt šai politikai [...] Otrkārt, ja šādas skaidras piekrišanas nav, Komisija var pierādīt klusu piekrišanu. Lai to izdarītu, vispirms ir jāpierāda, ka viena persona tieši vai netieši ir prasījusi, lai otra persona sadarbotos tās vienpusējās politikas īstenošanā, un pēc tam jāpierāda, ka otra persona šo prasību ir izpildījusi, praksē īstenojot šo vienpusējo politiku [...] Piemēram, ja pēc tam, kad piegādātājs paziņojis, ka paralēlās tirdzniecības novēršanas nolūkā vienpusēji samazina piegādes, izplatītāji nekavējoties samazina savus pasūtījumus un pārtrauc paralēlo tirdzniecību, šie izplatītāji ir klusu piekrituši piegādātāja vienpusējai politikai. Šādu secinājumu nevar izdarīt, ja izplatītāji turpina paralēlo tirdzniecību vai cenšas atrast jaunus paralēlās tirdzniecības veidus. Līdzīgā veidā attiecībā uz vertikāliem nolīgumiem klusu piekrišanu var deducēt no tā, cik lielā mērā viena persona izmanto piespiešanu, lai uzspiestu savu vienpusējo politiku nolīguma otram dalībniekam vai dalībniekiem, apvienojumā ar to, cik izplatītāju faktiski praksē īsteno piegādātāja vienpusējo politiku. Piemēram, ja piegādātājs ir izveidojis uzraudzības un sodu sistēmu, lai sodītu tos izplatītājus, kuri neievēro vienpusējo politiku, tas norāda uz klusu piekrišanu piegādātāja vienpusējai politikai, ja šī sistēma piegādātājam dod iespēju praksē īstenot tā politiku. Abus šajā punktā aprakstītos piekrišanas pierādīšanas veidus var izmantot apvienoti;

[..].”

9 2010. gada pamatnostādņu 51. punktā ir noteikts:

“Grupālā atbrīvojuma [Regulas Nr. 330/2010] 4. panta b) punktā stingrajam ierobežojumam ir četri izņēmumi. Pirmais izņēmums, kas paredzēts 4. panta b) punkta i) daļā, piegādātājam ļauj panākt to, ka pircēja, kurš ir nolīguma dalībnieks, aktīvā pārdošanas darbība aprobežojas ar teritoriju vai klientu grupu, kas ir ekskluzīvā kārtā iedalīta citam pircējam vai ko piegādātājs ir rezervējis sev. Teritorija vai klientu grupa ir ekskluzīvi iedalīta, ja piegādātājs piekrīt pārdot savu produktu tikai vienam izplatītājam izplatīšanai konkrētā teritorijā vai konkrētai klientu grupai, un visi pārējie piegādātāja pircēji Savienībā aizsargā ekskluzīvo izplatītāju no aktīvās pārdošanas tā teritorijā vai tā klientu grupā neatkarīgi no piegādātāja noietā. Piegādātājs drīkst apvienot ekskluzīvu teritorijas iedalīšanu un ekskluzīvu klientu grupas piešķiršanu, piemēram, noteiktā teritorijā ieceļot ekskluzīvu izplatītāju konkrētai klientu grupai. Šādai ekskluzīvi iedalītas teritorijas vai klientu grupas aizsardzībai, šajās teritorijās vai klientu grupās tomēr ir jāatļauj veikt pasīvo pārdošanu. Piemērojot [Regulas Nr. 330/2010] 4. panta b) punktu, Komisija “aktīvo” un “pasīvo” pārdošanu interpretē šādi:

- “aktīvā” pārdošana ir aktīvs darbs ar individuāliem klientiem, piemēram, sūtot tiešus pasta sūtījumus, tostarp nepieprasītas e-vēstules, vai apmeklējot klientus, vai arī aktīvs darbs ar konkrētu klientu grupu vai klientiem konkrētā teritorijā, izmantojot reklāmu plašsaziņas līdzekļos vai internetā vai citus veicināšanas pasākumus, kas ir konkrēti vērsti uz šo klientu grupu vai vērsti uz klientiem šajā teritorijā. Reklāmu vai tirdzniecības veicināšanas pasākumus, kurus pircējs uzskata par pievilcīgiem tikai tad, ja ar tiem tiek sasniegta (arī) konkrēta klientu grupa vai klienti konkrētā teritorijā, uzskata par aktīvo pārdošanu šai klientu grupai vai klientiem attiecīgajā teritorijā.

[..].”

Beļģijas tiesības

- 10 *Wetboek van economisch recht* (Komerctiesību kodekss) VI.104. pantā ir noteikts:

“Ir aizliegta jebkura darbība, kas ir pretrunā godīgai tirgus praksei un ar kuru uzņēmums nelabvēlīgi ietekmē vai var nelabvēlīgi ietekmēt viena vai vairāku uzņēmumu profesionālās intereses.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 11 *Beevers Kaas* ir *Beemster* siera ekskluzīva izplatītāja Beļģijā, un šīs tiesības šī sabiedrība iegādājas no ražotāja *Cono*, kurš pats ir iedibināts Nīderlandē.
- 12 1993. gada 1. janvārī *Cono* un *Beevers Kaas* noslēdza pamatlietā aplūkoto ekskluzīvās izplatīšanas līgumu.
- 13 *Albert Heijn* sabiedrības darbojas lielveikalu nozarē Beļģijā un Nīderlandē. Tās ir *Cono* ražotā *Beemster* siera pircējas tirgiem ārpus Beļģijas un Luksemburgas.
- 14 *Beevers Kaas* pārmet sabiedrībām *Albert Heijn*, ka tās kā trešās personas ir bijušas līdzdalībnieces pamatlietā aplūkotajā ekskluzīvās izplatīšanas līguma pārkāpumā, kas, pēc tās domām, ir Komerctiesību kodeksa VI.104. panta pārkāpums. Šis pārkāpums izrietot no tālākpārdošanas darbībām, ko šīs sabiedrības veica Beļģijas teritorijā, lai gan tās zināja, ka *Cono* un *Beevers Kaas* saistīja ekskluzīvās izplatīšanas līgums.
- 15 Sabiedrības *Albert Heijn*, *Beevers Kaas* un *Cono* vēlējās tām noteikt tālākpārdošanas aizliegumu. Tādējādi sabiedrības *Albert Heijn* uzskata, ka attiecīgais ekskluzīvās izplatīšanas līgums pamatlietā, ciktāl tas neuzliek *Cono* pienākumu aizsargāt *Beevers Kaas* pret citu izplatītāju aktīvo tirdzniecību, neatbilst stingrajiem konkurences tiesību nosacījumiem, lai pamatotu tālākpārdošanas aizliegumu.
- 16 Ar 2021. gada 9. jūlija spriedumu *ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpenes Uzņēmējdarbības lietu tiesa, Beļģija) priekšsēdētājs noraidīja kā nepamatotu *Beevers Kaas* prasību, pamatojoties uz to, ka “ne no vienas līguma vai tiesību normas neizriet, ka uzņēmumiem ir aizliegts iegādāties preces no *Cono* tieši Nīderlandē un izplatīt [tās] Beļģijā”. It īpaši šajā spriedumā ir konstatēts, ka pamatlietā aplūkotajā ekskluzīvās izplatīšanas līgumā bija paredzēts tikai tas, ka *Cono* pati nevar pārdot Beļģijas izplatītājiem. *Beevers Kaas* izvirzītā interpretācija nozīmētu tādējādi, ka visiem uzņēmumiem, neatkarīgi no to iedibināšanas vietas, jāievēro šis nolīgums un jāatturas no *Cono* siera pārdošanas Beļģijā. Tāpat *Beevers Kaas* nebaudot nekādu līgumisku aizsardzību savā ekskluzīvajā Beļģijas teritorijā pret citu pircēju aktīvu pārdošanu, kuri savas piegādes saņem no *Cono*.
- 17 *Beevers Kaas* iesniedza apelācijas sūdzību par minēto spriedumu *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa), kas ir iesniedzējtiesa.

- 18 Šajā tiesā lietas dalībnieki nav vienisprātis par to, vai pamatlietā aplūkotais ekskluzīvās izplatīšanas nolīgums atbilst konkurences tiesībām un, konkrētāk, Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem. Strīds ir par tā saukto “paralēlā pienākuma” nosacījumu, saskaņā ar kuru piegādātājs aizsargā ekskluzīvo izplatītāju no visu pārējo šī piegādātāja pircēju aktīvas pārdošanas šim izplatītājam piešķirtajā ekskluzīvajā teritorijā.
- 19 Minētā tiesa uzskata, ka *Beevers Kaas* ir jāpierāda, ka uz apgalvoto *Cono* piešķirto aizsardzību pret aktīvo pārdošanu attiecas 4. panta b) punkta i) apakšpunktā paredzētais izņēmums.
- 20 Ar 2022. gada 27. aprīļa starpspriedumu iesniedzējtiesa ir nospriedusi, ka *Beevers Kaas* ir pierādījusi, ka sabiedrības *Albert Heijn* vismaz netieši ir piekritušas aktīvās pārdošanas aizliegumam. Tomēr šī tiesa uzskata, ka *Beevers Kaas* ir arī jāpierāda, ka visi pārējie tālākpārdevēji, kurus *Cono* apgādā, ir piekrituši šim aizliegumam.
- 21 Iesniedzējtiesa piekrīt Beļģijas konkurences iestādes apsvērumam, kurā šī tiesa ar šo starpspriedumu ir sākusi *amicus curiae* procedūru un kura uzskata, ka paralēlā pienākuma nosacījums jāinterpretē, ņemot vērā jēdzienu “nolīgums” LESD 101. panta izpratnē.
- 22 Šajā ziņā minētā tiesa norāda, ka Regulā Nr. 330/2010 un 2010. gada pamatnostādnēs nav precizēts, kā piegādātājam jāaizsargā savi ekskluzīvie izplatītāji no aktīvas pārdošanas, ko veic citi šī piegādātāja pircēji šiem izplatītājiem piešķirtajā ekskluzīvajā teritorijā. It īpaši šajā regulā un pamatnostādnēs neesot paredzēts nedz veids, kādā minētajam piegādātājam jāpaziņo par šādu aktīvu pārdošanas aizliegumu šiem citiem pircējiem, nedz veids, kādā pēdējiem minētajiem jāpieņem šis aizliegums.
- 23 Šajā lietā neesot pierādījumu par to, ka visi pārējie *Cono* pircēji būtu skaidri piekrituši aktīvās pārdošanas aizliegumam. Beļģijas konkurences iestāde uzskata, ka iesniedzējtiesa varētu secināt, ka šie tālākpārdevēji netieši piekrīt šim aizliegumam, pamatojoties tikai uz to, ka šobrīd neviens no tiem Beļģijā nepārdod no *Cono* nopirkta preces. *Beevers Kaas* piekrīt šim viedoklim un tāpēc uzskata, ka tā ir pietiekami pierādījusi, ka minētie tālākpārdevēji ir piekrituši minētajam aizliegumam.
- 24 Savukārt sabiedrības *Albert Heijn* uzskata, ka ar šādu interpretāciju netiek ievērots *Beevers Kaas* pierādīšanas pienākums. Tās uzskata, ka, lai būtu klusējot izteikta piekrišana, *Beevers Kaas* jāpierāda, ka *Cono* stratēģija, saskaņā ar kuru Nīderlandē nopirkto sieru *Beemster* nevar aktīvi pārdot Beļģijā, datumā, kad tika piešķirta ekskluzivitāte, ir paziņota visiem šajā datumā pilnvarotajiem tālākpārdevējiem un pēc tam – katram no jauna ieceltajam tālākpārdevējam un ka katram no tiem bija pienākums šo stratēģiju ievērot.
- 25 Šādos apstākļos *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai paralēlā aizlieguma nosacījums saskaņā ar [Regulas Nr. 330/2010] 4. panta b) punkta i) apakšpunktu var tikt uzskatīts par ievērotu un piegādātājs, kas izpilda citus šīs regulas noteikumus, tādējādi savam pircējam var likumīgi aizliegt aktīvu pārdošanu teritorijā, kas tikusi ekskluzīvi iedalīta citam pircējam, ja tā pamatā ir tikai konstatējums, ka citi pircēji aktīvi nepārdod šajā teritorijā? Citiem vārdiem sakot, vai šo citu pircēju un piegādātāja starpā noslēgta nolīguma par aktīvās pārdošanas aizliegumu esamība ir uzskatāma par pietiekami pierādītu, pamatojoties tikai uz konstatējumu, ka šie citi pircēji aktīvi nepārdod šajā ekskluzīvi piešķirtajā tajā teritorijā?

- 2) Vai paralēlā aizlieguma nosacījums saskaņā ar [Regulas Nr. 330/2010] 4. panta b) punkta i) apakšpunktu var tikt uzskatīts par izpildītu un piegādātājs, kas izpilda citus šīs regulas noteikumus, tādējādi var likumīgi aizliegt aktīvu pārdošanu, ko viens no tā pircējiem veic teritorijā, kas ir tikusi iedalīta ekskluzīvi vienam pircējam, ja tas saņem citu savu pircēju piekrišanu tikai tad un ja tie gatavojas veikt aktīvo pārdošanu šādā veidā ekskluzīvi iedalītajā teritorijā? Vai arī, tieši pretēji, ir nepieciešams, ka piegādātājs no visiem saviem pircējiem ir saņēmis šādu piekrišanu neatkarīgi no tā, vai tie gatavojas veikt aktīvo pārdošanu ekskluzīvi piešķirtajā teritorijā?”

Par lūgumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu

- 26 Ar dokumentiem, kas Tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2025. gada 11. un 28. februārī, *Beevers Kaas* un *Cono* lūdza Tiesu, piemērojot Tiesas Reglamenta 83. pantu, atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu.
- 27 Šo lūgumu pamatojumam tās apgalvo, ka secinājumos ģenerālvokāte, pirmām kārtām, ir atbildējusi uz jautājumu, kas atšķiras no tā, kuru iesniedzējtiesa ir uzdevusi otrajā prejudiciālajā jautājumā, un, otrām kārtām, ir balstījusies uz kļūdainiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, lai atbildētu uz šo otro pārformulēto jautājumu. Šādos apstākļos esot nepieciešams, lai pamatlietas puses vai citas Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas varētu paust savu viedokli par šiem elementiem, lai aizsargātu savas procesuālās tiesības un izvairītos no tā, ka Tiesa atbildētu uz jautājumu, kas nav nepieciešams pamatlietas atrisināšanai.
- 28 Protams, atbilstoši Tiesas Reglamenta 83. pantam tā, uzklusējusi ģenerālvokātu, var jebkurā brīdī izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apspriedušas.
- 29 Šajā ziņā tomēr jānorāda, ka ģenerālvokāta secinājumu saturs pats par sevi nevar būt šāds jauns fakts, pretējā gadījumā lietas dalībnieki, atsaucoties uz šādu faktu, varētu atbildēt uz minētajiem secinājumiem. Taču lietas dalībnieki nevar apspriest ģenerālvokāta secinājumus. Tādējādi Tiesai ir bijusi iespēja uzsvērt, ka saskaņā ar LESD 252. pantu ģenerālvokāta uzdevums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus secinājumus lietās, kurās saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtiem vajadzīga ģenerālvokāta iesaistišanās, lai palīdzētu viņam izpildīt savu uzdevumu, proti, nodrošināt tiesību ievērošanu Līgumu interpretēšanā un piemērošanā. Saskaņā ar šo statūtu 20. panta ceturto daļu un Reglamenta 82. panta 3. punktu ģenerālvokāta secinājumi izbeidz mutvārdu procesu. Tā kā secinājumi neietilpst lietas dalībnieku debatēs, tie sāk Tiesas apspriedes posmu. Tātad runa nav par atzinumu, kas adresēts tiesnešiem vai lietas dalībniekiem, kurus sniegusi ārpus Tiesas esoša iestāde, bet gan par individuālu, pamatotu un publiski izteiktu viedokli, ko pauž pašas iestādes loceklis (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 6. oktobris, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 30 No tā it īpaši izriet – apstāklis, ka ģenerālvokāts ir izvērtējis prejudiciālo jautājumu, pamatojoties uz pārformulējumu, pats par sevi nav iemesls, kas pamato tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sāksanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 23. janvāris, *Makedoniko Metro un Michaniki*, C-57/01, EU:C:2003:47, 33.–36. punkts).
- 31 Šajā gadījumā Tiesa, uzklaujusi ģenerālvokāti, konstatē, ka *Beevers Kaas* izvirzītie elementi neatklāj nevienu jaunu faktu, kam varētu būt izšķiroša ietekme uz nolēmumu, kas tai jāpieņem šajā lietā, un ka lieta nav jāizskata, pamatojoties uz argumentu, ko lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības tiesas statūtu 23. pantā norādītās ieinteresētās personas nav apspriedušas. Turklāt Tiesas rīcībā pēc tiesvedības rakstveida un mutvārdu daļas ir visa vajadzīgā informācija un tā tātad ir pietiekami informēta, lai pieņemtu nolēmumu.
- 32 Tāpēc Tiesa uzskata, ka nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sāksanu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 33 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja piegādātājs vienam no saviem pircējiem ir piešķīris ekskluzīvu teritoriju, šīs tiesību normas piemērošanas nolūkā nolīguma par aktīvu pārdošanas aizliegumu minētajā teritorijā starp minēto piegādātāju un šiem citiem pircējiem esamību var noteikt, pamatojoties vienīgi uz to, ka pārējie šī piegādātāja pircēji neveic aktīvu pārdošanu šajā teritorijā.
- 34 Jāatgādina, ka Regulas Nr. 330/2010 2. panta 1. punktā vertikālajiem nolīgumiem ir paredzēts grupu atbrīvojums no LESD 101. panta 1. punktā paredzēto nolīgumu aizlieguma. Proti, šajā tiesību normā ir noteikts, ka saskaņā ar LESD 101. panta 3. punktu LESD 101. panta 1. punkts atzīts par nepiemērojamu vertikālajiem nolīgumiem, kas atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem.
- 35 Tomēr šis atbrīvojums neattiecas uz vertikālajiem nolīgumiem, kas ietver minētās regulas 4. pantā uzskaitītos stingros ierobežojumus.
- 36 Tādējādi saskaņā ar Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punktu minēto atbrīvojumu “nepiemēro vertikālajiem nolīgumiem, kuru mērķis tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem pušu kontrolē esošiem faktoriem ir ierobežot teritoriju, kurā, vai klientu loku, kuram pircējs, kas ir nolīguma dalībnieks, neskarot reģistrācijas vietas ierobežojumus, var pārdot līguma preces vai pakalpojumus”.
- 37 Saskaņā ar šīs regulas 4. panta b) punkta i) apakšpunktu vertikālam nolīgumam, kura mērķis ir ierobežot pircēja teritoriju vai klientūru, tomēr var piemērot minētās regulas 2. panta 1. punktā paredzēto kategoriju atbrīvojumu, ja runa ir par šī pircēja aktīvas pārdošanas ierobežošanu teritorijā vai ar klientiem, kurus piegādātājs ir rezervējis sev vai kurus tas ir piešķīris citam pircējam, un ja šis ierobežojums neierobežo pirmā pircēja klientu veikto pārdošanu.
- 38 Tātad šis atbrīvojums var tikt piemērots aktīvas tirdzniecības ierobežojumiem ekskluzīvā teritorijā, kuru piegādātājs ir piešķīris vienam no tā pircējiem, ja vien ir izpildīti Regulā Nr. 330/2010 paredzētie nosacījumi.

- 39 Kā ģenerālvokāte būtībā ir uzsvērusi secinājumu 39.–43. punktā un kā tas it īpaši izriet no 2010. gada pamatnostādņu 51. punkta, tas, ka piegādātājs vienam no saviem pircējiem piešķir teritoriālo ekskluzivitāti, noteikti ir saistīts ar paralēlu pienākumu šim piegādātājam aizsargāt šo pircēju pret citu minētā piegādātāja pircēju aktīvo pārdošanu. No tā izriet, ka Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunkta mērķis ir aptvert aktīvas pārdošanas ierobežojumus, kas piegādātājam šajā ziņā jānosaka saviem pircējiem, lai nodrošinātu šādas ekskluzivitātes efektivitāti teritorijā, kuru tas ir piešķīris vienam no saviem pircējiem.
- 40 Lai novērtētu, vai izplatīšanas līgums, kas noslēgts starp piegādātāju un pircēju, var tikt kvalificēts kā vertikāls nolīgums, uz kuru var attiekties šīs regulas 4. panta b) punkta i) apakšpunkts, jāņem vērā jēdziens “nolīgums” LESD 101. panta izpratnē.
- 41 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai pastāvētu “nolīgums” LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, pietiek ar to, ka attiecīgie uzņēmumi ir izteikuši kopīgu gribu darboties tirgū noteiktā veidā. Tādējādi nolīgums nevar balstīties uz izplatīšanas līguma puses pilnībā vienpusējas politikas izpausmi (spriedums, 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 47. un 48. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 42 Tomēr tajā pašā spriedumā Tiesa norāda, ka akts vai acīmredzami vienpusēja rīcība ir “nolīgums” LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, ja tas izsaka vismaz divu nolīguma dalībnieku saskaņotu gribu, un šādas saskaņotības izpausmes veidam pašam par sevi nav noteicošas nozīmes (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 49. punkts).
- 43 Tādējādi attiecībā uz aktīvas pārdošanas ierobežojumu ekskluzīvajā teritorijā, kas piešķirta pircējam, minētā pušu gribas saskaņotība var izrietēt gan no izplatīšanas līgumu noteikumiem, kas saista piegādātāju ar pircējiem, kuriem nav teritoriālās ekskluzivitātes, ja šajos līgumos ir ietverts tiešs aizliegums neveikt šādu pārdošanu, gan no pušu tiešas vai klusējot izteiktas rīcības, kas ļauj secināt, ka pēdējie minētie pircēji piekrit aicinājumam neveikt minēto pārdošanu šim piegādātājam (pēc analogijas skat. spriedumu, 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Attiecībā uz “nolīguma” LESD 101. panta 1. punkta izpratnē esamības pierādīšanu no Tiesas judikatūras izriet, ka, tā kā nav Savienības noteikumu par principiem, kas reglamentē pierādījumu novērtēšanu un pierādījumu apjomu, kāds tiek prasīts valsts procedūrā par LESD 101. panta piemērošanu, tie jānosaka katras dalībvalsts tiesību sistēmā, saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas valsts tiesībām pakļautas situācijas (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesībās piešķirto tiesību īstenošanu (efektivitātes princips) (spriedums, 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 55. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 45 Efektivitātes princips prasa, lai Savienības konkurences tiesību pārkāpums tiktu pierādīts ne tikai ar tiešiem pierādījumiem, bet arī ar norādēm, ar nosacījumu, ka tās ir objektīvas un saskanīgas. Nolīguma pastāvēšana lielākoties jāizsecina no noteikta skaita sakritībām vai citiem faktiskajiem apstākļiem, kuras, skatītas kopā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences tiesību normu pārkāpumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 46 No tā izriet, ka “nolīguma” LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, kura mērķis ir ierobežot aktīvo tirdzniecību ekskluzīvajā teritorijā, esamību var konstatēt ne tikai ar tiešiem pierādījumiem, bet arī ar objektīvām un saskanīgām norādēm, jo no tā ar pietiekamu pārlicību var secināt, ka piegādātājs ir aicinājis savus pircējus neveikt šādu pārdošanu šajā teritorijā un ka pēdējie minētie praksē ir piekrituši šim aicinājumam (pēc analogijas skat. spriedumu, 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, pirmkārt, ka izplatīšanas līgumos, kas noslēgti starp *Cono* un tās pircējiem, nav ietverta neviena klauzula, kuras mērķis būtu noteikt tiem aizliegumu veikt aktīvu pārdošanu *Beevers Kaas* piešķirtajā ekskluzīvajā teritorijā. Otrkārt, izņemot sabiedrības *Albert Heijn*, neviens *Cono* pircējs nav veicis šādu pārdošanu minētajā teritorijā.
- 48 Iesniedzējtiesai jāizvērtē pamatlietas apstākļi, ņemot vērā šī sprieduma 42.–46. punktā atgādināto judikatūru.
- 49 Tādējādi, pirmkārt, tai, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo informāciju, būs jānosaka, vai var konstatēt, ka šajā gadījumā *Cono* ir jebkādā formā aicinājusi savus pircējus neveikt aktīvu tirdzniecību *Beevers Kaas* piešķirtajā ekskluzīvajā teritorijā.
- 50 Kā ģenerāladvokāte ir uzsvērusi secinājumu 78. punktā, šāds aicinājums var izpausties vairākos veidos, piemēram, kā īpašs paziņojums, ko piegādātājs nosūta saviem pircējiem, pieprasot tiem ievērot ekskluzīvu teritoriju, vai noteikums vai īpaša norāde par to piegādātāja vispārīgajos noteikumos.
- 51 Otrkārt, būs arī jānosaka, vai *Cono* pircēji ir tieši vai netieši piekrituši iespējamam šī piegādātāja aicinājumam.
- 52 Ņemot vērā abas šī sprieduma 49. un 51. punktā atgādinātās prasības, jākonstatē – tas, ka neviens cits *Cono* pircējs, izņemot sabiedrības *Albert Heijn*, nav veicis aktīvu pārdošanu *Beevers Kaas* ekskluzīvajā teritorijā, pats par sevi nav pietiekami, lai konstatētu “nolīguma” LESD 101. panta izpratnē esamību.
- 53 Pirmkārt, šāds apstāklis neļauj secināt, ka *Cono* ir aicinājusi savus pircējus neveikt aktīvu pārdošanu *Beevers Kaas* piešķirtajā ekskluzīvajā teritorijā. Šajā ziņā jāprecizē, ka vienkāršs konstatējums, ka *Cono* ir piešķirusi *Beevers Kaas* ekskluzīvu teritoriju un ka citi *Cono* pircēji, iespējams, ir zinājuši par šādas teritorijas esamību, neļauj secināt, ka *Cono* ir aicinājusi tos neveikt aktīvu tirdzniecību minētajā teritorijā, jo nav izdarīts šiem citiem pircējiem adresēts īpašs paziņojums, ar kuru tiem būtu likts ievērot šo ekskluzīvo teritoriju.
- 54 Otrkārt, šis apstāklis, protams, var būt atbilstošs elements, kas jāņem vērā, lai pierādītu citu *Cono* pircēju iespējamo klusējot izteiktu piekrišanu tās aicinājumam neveikt aktīvu pārdošanu *Beevers Kaas* ekskluzīvajā teritorijā. Tomēr ar to vien nepietiek, lai pierādītu šādas piekrišanas esamību.
- 55 Aplūkojot to atsevišķi, šis apstāklis neļauj pietiekami droši pierādīt, ka aktīvas pārdošanas neesamība *Beevers Kaas* ekskluzīvajā teritorijā izriet no šo citu pircēju vēlmes izpildīt iespējamo *Cono* aicinājumu neveikt šādu pārdošanu vai no minēto citu pircēju autonoma komerciāla lēmuma nepārdot šajā teritorijā.

- 56 Minētais apstāklis tomēr varētu būt pierādījums attiecīgo pircēju netiešai piekrišanai, ja, kā tas izriet no 2010. gada pamatnostādņu 25. punkta, paralēli pastāv it īpaši nepārprotams piegādātāja aicinājums ievērot aizliegumu aktīvi tirgoties ekskluzīvajā teritorijā un līdzekļi, kas ļauj šim piegādātājam praksē īstenot šo aizliegumu, piemēram, uzraudzības sistēma un sodu sistēma, ko minētais piegādātājs ir ieviesis, lai sodītu pircējus, kuri neievēro minēto aizliegumu.
- 57 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja piegādātājs vienam no saviem pircējiem ir piešķīris ekskluzīvu teritoriju, šīs tiesību normas piemērošanas nolūkā nolīguma par aktīvu pārdošanas aizliegumu minētajā teritorijā starp minēto piegādātāju un šiem citiem pircējiem esamību nevar noteikt, pamatojoties vienīgi uz to, ka pārējie šī piegādātāja pircēji neveic aktīvu pārdošanu šajā teritorijā.

Par otro jautājumu

- 58 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais izņēmums tiek piemērots laikposmā, attiecībā uz kuru ir pierādīts, ka piegādātāja pircēji ir piekrituši piegādātāja aicinājumam neveikt aktīvu pārdošanu ekskluzīvajā teritorijā, kas piešķirta citam pircējam.
- 59 No atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka aktīvas pārdošanas aizliegums ietilpst šī 4. panta b) punkta i) apakšpunkta piemērošanas jomā, ja, pirmkārt, piegādātājs ir uzaicinājis savus pircējus neveikt šādu pārdošanu citam pircējam piešķirtajā ekskluzīvajā teritorijā un, otrkārt, attiecīgie pircēji ir piekrituši šim aicinājumam.
- 60 Tādējādi lietas dalībniekam, kas atsaucas uz minētā 4. panta b) punkta i) apakšpunktā paredzēto izņēmumu, attiecīgā gadījumā, pamatojoties uz objektīvām un saskanīgām pazīmēm, jāiesniedz pierādījumi par to, ka ir izpildīti abi iepriekšējā punktā atgādinātie elementi. Tātad šis izņēmums tiek piemērots attiecībā uz laikposmu, par kuru šāds pierādījums varēja tikt iesniegts.
- 61 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz otro jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā paredzētais izņēmums tiek piemērots laikposmā, attiecībā uz kuru ir pierādīts, ka piegādātāja pircēji ir piekrituši piegādātāja aicinājumam neveikt aktīvu pārdošanu ekskluzīvajā teritorijā, kas piešķirta citam pircējam.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Komisijas Regulas (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par [LESD] 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām 4. panta b) punkta i) apakšpunkts**

jāinterpretē tādējādi, ka

tad, ja piegādātājs vienam no saviem pircējiem ir piešķīris ekskluzīvu teritoriju, šīs tiesību normas piemērošanas nolūkā nolīguma par aktīvu pārdošanas aizliegumu minētajā teritorijā starp minēto piegādātāju un šiem citiem pircējiem esamību nevar noteikt, pamatojoties vienīgi uz to, ka pārējie šī piegādātāja pircēji neveic aktīvu pārdošanu šajā teritorijā.

2) Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka

šajā tiesību normā paredzētais izņēmums tiek piemērots laikposmā, attiecībā uz kuru ir pierādīts, ka piegādātāja pircējs ir piekritis piegādātāja aicinājumam neveikt aktīvu pārdošanu ekskluzīvajā teritorijā, kas piešķirta citam pircējam.

[Paraksti]